

Monitor Fair Tarief

Notitie

Monitor fair tarief voor Jeugdbescherming en Jeugdreclassering

60219 – Vertrouwelijk

5 november 2018

Berenschot

Monitor Fair Tarief

Monitor fair tarief voor Jeugdbescherming en Jeugdreclassering

Marvin Hanekamp
Melanie Knieriem
Thomas van Biemen

5 november 2018

Berenschot

Inleiding

In het najaar van 2018 heeft Jeugdzorg Nederland de monitor fair tarief voor jeugdbescherming en jeugdreclassering opgesteld. Berenschot heeft Jeugdzorg Nederland ondersteund in de gegevensuitvraag en de verwerking.

Deze monitor houdt in dat bij alle Gecertificeerde Instellingen uitgevraagd werd wat het gecontracteerde of verwachte tarief voor 2019 is en hoe dit tarief zich verhoudt tot het landelijk gemiddelde reële tarief. Het landelijk gemiddelde reële tarief is berekend door de kostprijs die Berenschot heeft geadviseerd in het kostprijsonderzoek begin 2018 te indexeren van 2016 naar 2019 en tevens een opslag van 2% voor risico-opslag mee te nemen. In totaal zijn de kostprijzen die door Berenschot geadviseerd zijn geïndexeerd met 6,6%. Door tevens het volume uit te vragen ontstaat inzicht in het eventuele verschil tussen wat de Gecertificeerde Instellingen ontvangen en wat zij op basis van het kostprijsonderzoek en het daarop berekende landelijke gemiddelde reële tarief aangegeven nodig te hebben.

Per Gecertificeerde Instelling is per regio het verschil inzichtelijk gemaakt tussen het verwachte budget van 2019 en het benodigde budget van 2019 (vastgesteld op basis van het landelijk reële gemiddelde tarief). Hierbij is alleen gekeken naar de volgende wettelijke producten:

- Ondertoezichtstelling (OTS) < 1 jaar
- Ondertoezichtstelling (OTS) > 1 jaar
- Voorlopige ondertoezichtstelling (VOTS)
- Ontheffing/ontzetting uit ouderlijk gezag (voogdij)
- Spoedeisende maatregelen/voorlopige voogdij (Vovo)
- Jeugdreclassering (JR) Regulier traject
- Jeugdreclassering (JR) Extra maatregel
- Intensieve trajectbegeleiding Harde Kern (ITB Harde Kern)
- Intensieve trajectbegeleiding Criem (ITB Criem)
- Scholing- en trainingsprogramma (STP)
- Gedragsbeïnvloedende maatregel (GBM)
- Landelijk Expertise Team Jeugdbescherming (LET-Jb)

Alle andere producten zijn buiten beschouwing gelaten omdat óf deze niet meegenomen zijn in het onderzoek van Berenschot begin 2018, óf omdat er te veel variatie in het product voorkwam zodat er niet één goed onderbouwd tarief is berekend om mee te vergelijken. Er zijn uiteraard regio's waar in goed overleg met de Gecertificeerde Instelling meer wordt ingezet op preventieve jeugdbescherming, waardoor de uitkomst op totaalniveau van de Gecertificeerde Instelling anders kan uitpakken. Dit is in de monitor echter niet meegenomen omdat er geen kostprijsonderzoek gedaan is naar de producten in het preventieve veld en er dus geen goede vergelijking mogelijk is.

Ook is per Gecertificeerde Instelling de liquiditeit van 2016, 2017 en 2018 (voorlopige cijfers) en het weerstandsvermogen van 2016 en 2017 uitgevraagd.

1.2 Leeswijzer

De 'Monitor fair tarief JB/JR', gebaseerd op de continuïteit van een Gecertificeerde Instelling, wordt in belangrijke mate bepaald door een drietal factoren:

1. Het tarief,
2. De liquiditeit,
3. Het weerstandsvermogen.

Voor deze monitor zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

1. Het Tarief

De Gecertificeerde Instelling is gevraagd om per jeugdzorgregio gegevens aan te leveren over de gecontracteerde tarieven 2019. Indien er nog geen informatie over de tarieven 2019 voorhanden was, onder meer uit aanbestedingsdocumenten, gesprekken met jeugdzorgregio's e.d., is gevraagd om dan uit te gaan van het gecontracteerde tarief van 2018. Dit tarief wordt vergeleken met het reële gemiddelde tarief van alle Gecertificeerde Instellingen op basis van het kostprijsonderzoek van Berenschot. Het reële gemiddelde tarief wordt berekend door de reële gemiddelde kostprijs uit het rapport te hanteren, deze te indexeren naar 2019 en daar 2% risico-opslag bij op te tellen.

2. De liquiditeit

Een financieel gezonde Gecertificeerde Instelling is in staat om aan haar verplichtingen op korte termijn te voldoen. Het blijkt dat Gecertificeerde Instellingen over het algemeen weinig kortlopende schulden (en hoge vlottende activa = vordering op de gemeente) hebben, waardoor een vaak gebruikt kengetal als de Current Ratio ((Vlottende Activa + Liquide Middelen)/Kort Vreemd Vermogen) snel hoog is. Daarom is een alternatief kengetal voor liquiditeit voorgesteld, namelijk het werkkapitaal financiering, uitgedrukt in een percentage van de omzet. In de praktijk blijkt dat Gecertificeerde Instellingen met het huidige declaratie/Vecozo-proces gemiddeld 2,5 maand omzet moeten kunnen voorfinancieren.

Op basis van bovenstaande is de volgende berekeningswijze gehanteerd als norm voor de liquiditeit:

$$\text{Liquiditeit(prognose) op peildatum} / (\text{jaaromzet}/12) > 2,5$$

3. Het weerstandsvermogen

De hoogte van het benodigde vermogen voor een financieel gezonde organisatie is afhankelijk van de risico's die een organisatie loopt. Als er sprake is van veel zekerheid (hoge tarieven, bevoorschotting, langdurige contracten, vaste volumes et cetera) loopt een organisatie beperkt risico's en is een beperkte omvang van het vermogen noodzakelijk. In het recente verleden is echter gebleken dat door overheidsingrijpen (de decentralisatie) dit risicoprofiel ineens drastisch kan veranderen.

Voor continuïteit op de lange termijn is een weerstandsvermogen ((Eigen Vermogen – materiële vaste activa)/omzet) > 15% een gebruikelijke norm, aldus de Gecertificeerde Instellingen (in het kostprijsonderzoek van Berenschot werd een norm van >25% aangegeven). In overleg met Jeugdzorg Nederland is in deze monitor gewerkt met de norm van > 15%. Het weerstandsvermogen is per Gecertificeerde Instelling berekend.

Resultaten

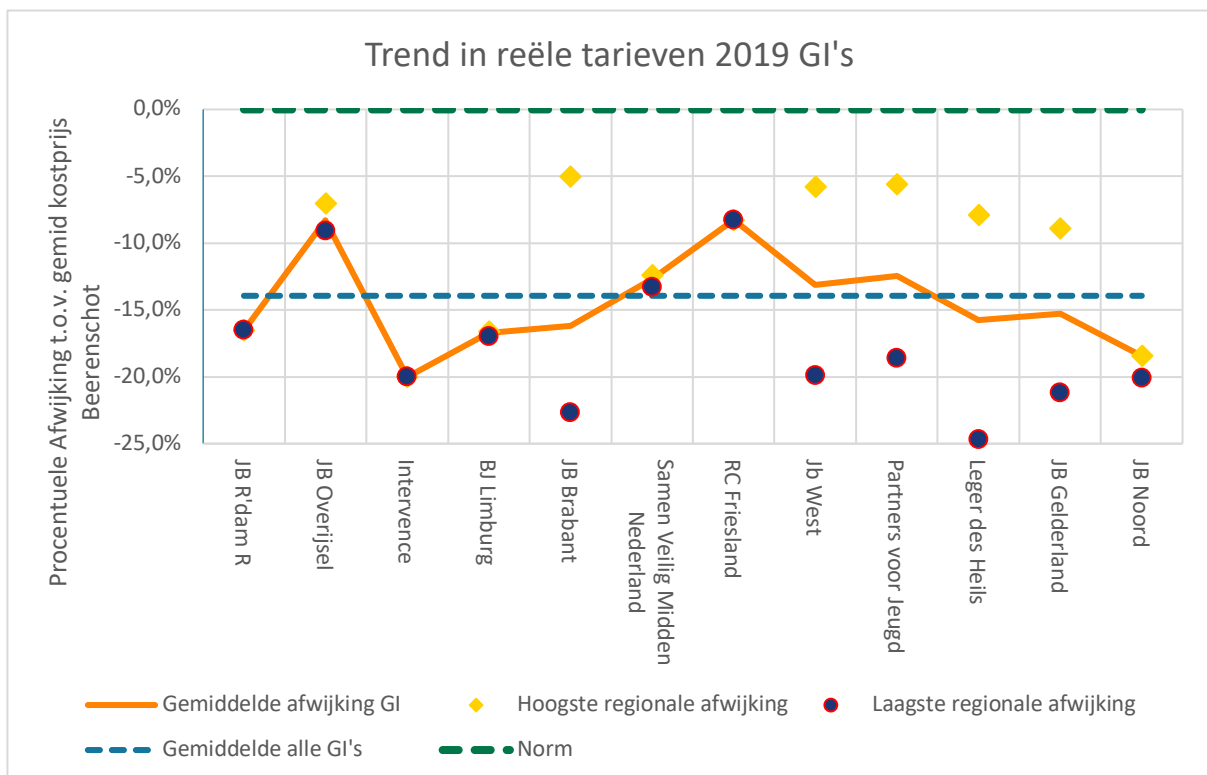
Samenvatting

Op basis van de verkregen informatie concludeert Berenschot dat de geboden tarieven veelal onder de reële landelijke gemiddelde tarieven liggen. Voor 8 van de 14 Gecertificeerde Instellingen is er een dalende lijn zichtbaar in de liquiditeit. Daarnaast voldoen maar 2 Gecertificeerde Instellingen aan de norm van een liquiditeit boven de 2,5 (zie de inleiding voor de wijze van berekenen). Tevens is het weerstandsvermogen bij 9 Gecertificeerde Instellingen gedaald in 2017. Slechts 1 Gecertificeerde Instelling komt boven de gestelde norm van 15% (zie de inleiding voor de wijze van berekenen). Doordat de geboden tarieven lager zijn dan deze norm zal het weerstandsvermogen verder worden aangetast en kan de liquiditeit op korte termijn bij veel Gecertificeerde Instellingen problematisch worden.

Tarieven

In figuur 1 zijn de resultaten weergegeven per Gecertificeerde Instelling. Per Gecertificeerde Instelling is weergegeven wat het verwachte percentuele tekort is tussen het volume maal de tarieven zoals deze door de regio's betaald worden en het volume maal de landelijke gemiddelde reële tarieven (zoals berekend op basis van de kostprijs uit het rapport van Berenschot plus een indexering van 6,6% zoals toegelicht in de inleiding).

Van nog niet alle Gecertificeerde Instellingen zijn de tarieven definitief. Daar waar nog geen helemaal geen zicht was op het tarief voor 2019 is het tarief van 2018 als uitgangspunt genomen. Bovendien zijn alleen de wettelijke producten meegenomen (zoals aangegeven in de inleiding). Voor de Jeugdbescherming Amsterdam geldt dat zij in dit onderdeel volledig buiten beschouwing zijn gelaten omdat zij als enige Gecertificeerde Instelling enkel het product Gezinsmanagement kennen. Dit product is in het kostprijsonderzoek van Berenschot niet meegenomen.

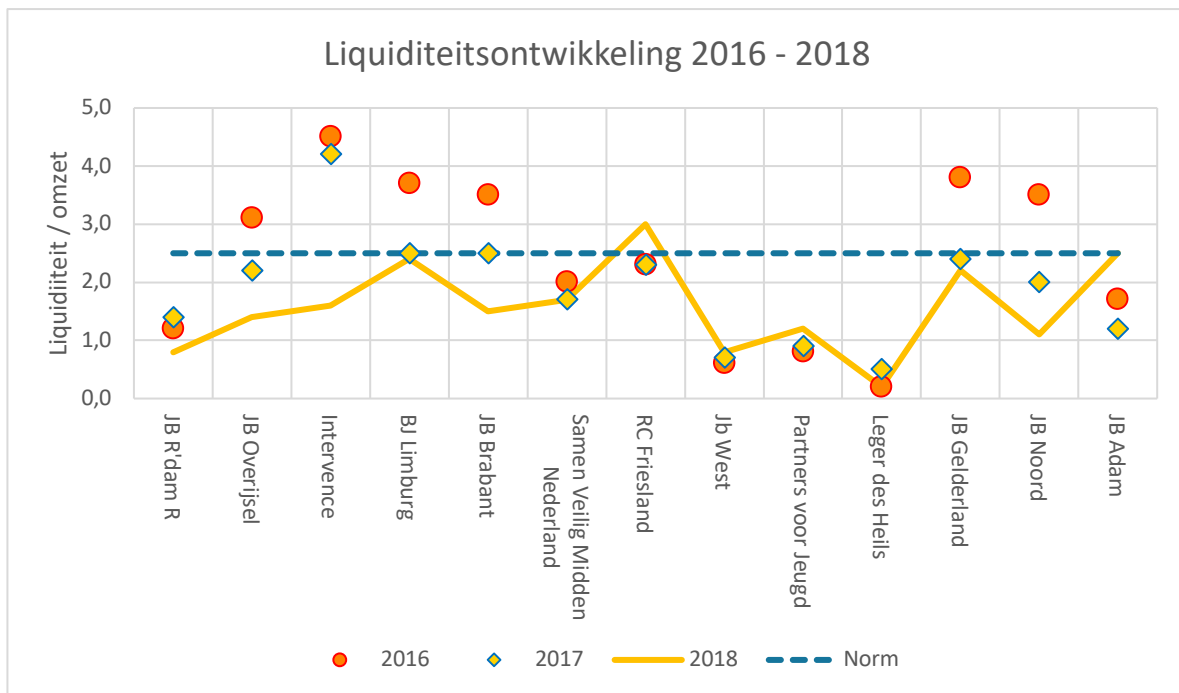
Figuur 1. Uitkomsten tarieven

In figuur 1 is zichtbaar dat geen enkele Gecertificeerde Instelling tarieven verwacht of krijgt in 2019 die op de lijn zitten van de reële landelijke gemiddelde tarieven (de norm). Gemiddeld ligt het aangeboden tarief 13,9% onder het reële gemiddelde tarief.

Per Gecertificeerde Instelling is ook weergegeven hoe groot de afwijkingen zijn in de individuele regio's (de laagste en de hoogste regionale afwijking). Dit is uitgedrukt in percentages waardoor er geen rekening wordt gehouden met de omvang van een regio. In figuur 1 is zichtbaar dat er grote fluctuaties zijn tussen de regio's. Dit is met name zichtbaar bij JB Brabant, JB West, Partners voor Jeugd, het Leger des Heils en JB Gelderland. Op basis van de aangeleverde informatie is de verwachting dat alle Gecertificeerde Instellingen samen een tekort verwachten van circa 38,62 miljoen.

Liquiditeit

In figuur 2 is de liquiditeitsontwikkeling van de Gecertificeerde Instellingen weergegeven voor de jaren 2016, 2017 en de prognose voor 2018. De liquiditeit is berekend zoals beschreven in de inleiding.

Figuur 2. Liquiditeitsontwikkeling 2016 tot en met 2018 (prognose)

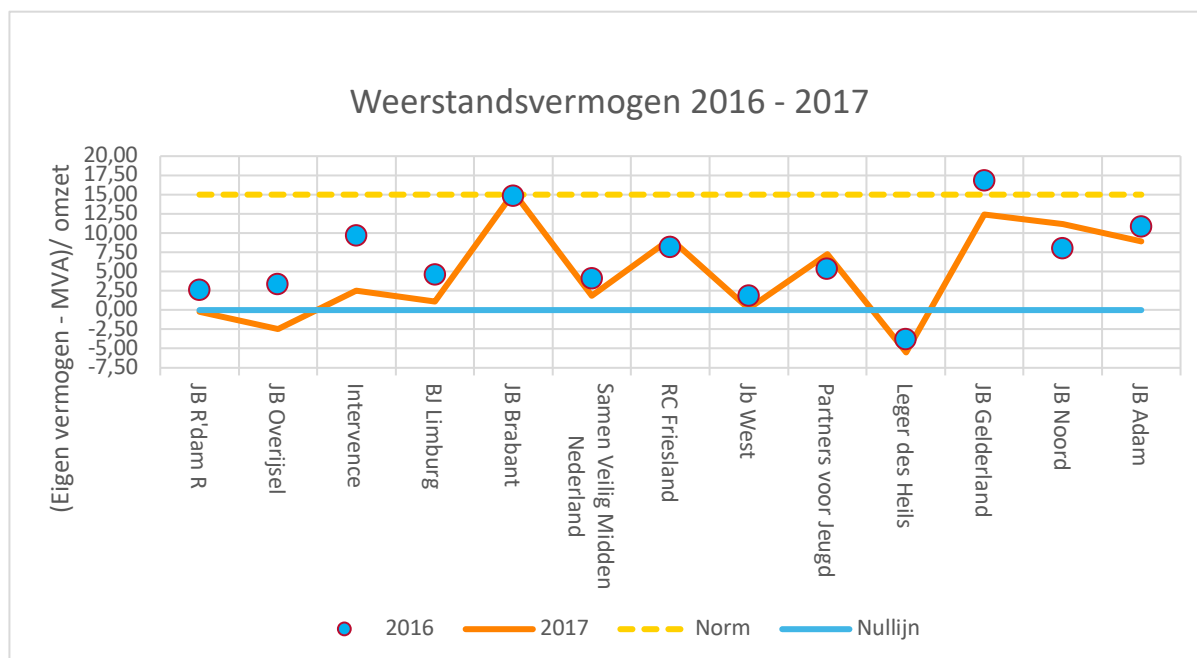
In figuur 2 is voor 8 van de 14 Gecertificeerde Instellingen een dalende lijn zichtbaar in de liquiditeit. Daarnaast voldoen maar 2 Gecertificeerde Instellingen aan de norm van een liquiditeit boven de 2,5.

Deze lage liquiditeit betekent een risico voor de continuïteit van de dienstverlening van de Gecertificeerde Instellingen wanneer de tarieven van 2019 niet tijdig bekend zijn. De kans is dan groot dat Gecertificeerde Instellingen en regio's pas eind 2018 de nieuwe tarieven in hun systemen kunnen verwerken waardoor er een achterstand ontstaat in de declaraties en in de uitbetaling van regio's aan Gecertificeerde Instellingen.

De gemiddelde geprognostiseerde liquiditeit voor 2018 bedraagt 1,4. Dit betekent dat er maximaal 1 maand speling is om te voldoen aan betalingsverplichtingen. Indien er een achterstand ontstaat in uitbetaling van de regio's aan de Gecertificeerde Instellingen, lopen Gecertificeerde Instellingen het risico dat zij niet langer aan hun betalingsverplichtingen kunnen voldoen.

Weerstandsvermogen

In figuur 3 is de ontwikkeling van het weerstandsvermogen van de Gecertificeerde Instellingen van de jaren 2016 en 2017 weergegeven. Het weerstandsvermogen is berekend zoals beschreven in de inleiding.

Figuur 3. Ontwikkeling weerstandsvermogen 2016 en 2017

In figuur 3 is zichtbaar dat het weerstandsvermogen bij 9 Gecertificeerde Instellingen is gedaald. Bij JB Rotterdam Rijnmond, JB Overijssel en het Leger des Heils is het weerstandsvermogen zelfs negatief. Alleen JB Gelderland zit boven de gestelde norm van 15%.

Berenschot

Berenschot is een onafhankelijk organisatieadviesbureau met 350 medewerkers wereldwijd. Al 80 jaar verrassen wij onze opdrachtgevers in de publieke sector en het bedrijfsleven met slimme en nieuwe inzichten. We verwerven ze en maken ze toepasbaar. Dit door innovatie te koppelen aan creativiteit. Steeds opnieuw. Klanten kiezen voor Berenschot omdat onze adviezen hen op een voorsprong zetten.

Ons bureau zit vol inspirerende en eigenwijze individuen die allen dezelfde passie delen: organiseren. Ingewikkelde vraagstukken omzetten in werkbare constructies. Door ons brede werkterrein en onze brede expertise kunnen opdrachtgevers ons inschakelen voor uiteenlopende opdrachten. En zijn we in staat om met multidisciplinaire teams alle aspecten van een vraagstuk aan te pakken.

Berenschot Groep B.V.

Europalaan 40, 3526 KS Utrecht
Postbus 8039, 3503 RA Utrecht
030 2 916 916
www.berenschot.nl
[in/berenschot](https://www.linkedin.com/company/berenschot)